УДК 614.835

ПОЖЕЖНА ПРОФІЛАКТИКА ТОРФ'ЯНИХ ПОЖЕЖ У ВОЛИНСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Масловський В.М.

Ференц Н.О., ЛДУБЖД, доцент, кандидат технічних наук, доцент

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

За даними Державної служби України з надзвичайних ситуацій [1] у серпні 2015 року на території чотирьох районів Волинської області виникли загоряння торфу на загальній площі 123 га осередками, які були об'єднані у надзвичайну ситуацію місцевого рівня. Найбільшу кількість торф'яних пожеж було зареєстровано в Київській (266), Львівській (254), Волинській (72) та Житомирській (62) областях, що складає 77,4 % від загальної кількості пожеж на торфовищах. Упродовж року на гасінні цих пожеж було залучено 1505 одиниць техніки та 7144 осіб особового складу.

У роботі проведено аналіз причин виникнення та засобів запобігання торф'яних пожеж.

Причинами загорання торф'яних покладів меншою мірою стають природні явища («сухі грози» на заліснених торфовищах), більшою – антропогенні чинники (необережне поводження з вогнем, несправність техніки тощо). Через високу пористість торфу (це особливо характерно для торфу верхового типу) і високий вміст кисню в його елементному складі джерело загорання може розповсюджуватись від поверхневого полум'я на значну глибину, де горіння відбувається у безполум'яному режимі у вигляді тління.

Головною причиною виникнення загорянь торфових покладів є недостатня контрольованість осушених територій торфових родовищ і торфових боліт, а також обмеженість знань і вмінь в людей, які господарюють на зазначених площах, стосовно ефективного і безпечного їх використання. Самонагрівання торфу в штабелях створює реальну загрозу їх самозагоряння, що може стати причиною виникнення масштабної пожежі і призвести до негативних соціальних, економічних та екологічних наслідків.

Інженерно-технічні заходи для запобігання самонагрівання фрезерного торфу передбачають збирання торфу вологістю більше 40 %, застосування нічного, вранішнього і вечірнього збирання, пересування штабелів, ізоляція їх поверхні поліетиленовою плівкою,

шаром вологої торфокрихти, ущільнення штабелів катком чи бульдозером-штабелером, а також регулярний температурний контроль штабелів [2].

Пожежно-профілактичні заходи, спрямовані на повне або часткове усунення причин виникнення і розвитку торф'яних пожеж, а також на створення умов, необхідних для успішної їх ліквідації і проведення рятувальних робіт передбачають: створення протипожежних бар'єрів у найбільш небезпечних ділянках лісу, смуг по його межах (шириною до 4 м), насадження на узліссі дерев листяних порід шириною 25…50 м; у місцях, де є небезпека виникнення торф'яних пожеж, улаштування захисних канав глибиною до мінерального шару або на 0,5 м нижче рівня ґрунтових вод і шириною дна до 1 м; підготовка природних водойм, заглиблення або створення загат, майданчиків для пожежних насосів, прокладання шляхів до них; санітарна рубка, прибирання сушняку, бурелому тощо; наземне і повітряне патрулювання (контроль) лісових масивів; заглиблення у землю або обвалування ємностей з горючими рідинами, віднесення на безпечну відстань тимчасових складів, розміщення бензовозів, бензозаправників окремо від іншої техніки і, як правило, в укриттях; оснащення об'єктів сучасною високоефективною технікою, обладнанням, інвентарем і пристосування іншої техніки для гасіння пожеж, утримання їх у постійній готовності, навчання протипожежних формувань і всього населення заходам боротьби з пожежами; підвищення відповідальності посадових осіб і всього населення за порушення правил пожежної безпеки на об'єктах; проведення роз'яснювальної роботи про дотримання правил пожежної безпеки, організація лекцій, бесід, доповідей, виставок, екскурсій тощо; виділення коштів для забезпечення утримання особового складу осіб пожежних формувань, закупівлі пального для проведення рейдів.

Таким чином, впровадження інженерно-технічних заходів та систематичне дотримання пожежно-профілактичних заходів дасть змогу максимально запобігти виникненню і поширенню торф'яних пожеж, підвищити протипожежну безпеку торфовищ та інших об'єктів.

Список літератури

1. Аналітичний огляд стану техногенної та природної безпеки в Україні за 2015 рік. [Електронний ресурс] / – Режим доступу: http://www.dsns.gov.ua/files/prognoz/report/2015/Glava_2.pdf.

2. Гнєушев В.О., Ференц Н.О. Аналіз причин виникнення та засобів запобігання торф'яних пожеж// Пожежна безпека. – 2016. – № 29. – С.35–40.